

Consensus

Potpisujem.org

**INDIKATORI ZA PRAĆENJE PRIMENE ODREDBI
KONVENCIJE SAVETA EVROPE
O SPREČAVANJU I SUZBIJANJU NASILJA
NAD ŽENAMA I NASILJA U PORODICI**

Beograd, 2014. godina

Indikatori za praćenje primene odredbi Konvencije Saveta Evrope protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici izrađeni su u okviru regionalnog projekta “Udruženim naporima – ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja“, realizovanog tokom 2012-2014. godine

U izradi indikatora su učestvovala:

Tanja Ignjatović, Vanja Macanović i Danijela Pešić - Autonomni ženski centar, Beograd, Srbija
Špela Veselič i Katarina Kocič - Društvo SOS telefon za žene i decu žrtve nasilja, Ljubljana, Slovenija

Adriana Bego i Stela Šimić - Centar za žene žrtve rata – ROSA, Zagreb, Hrvatska

Valentina Andrašek – Autonomna ženska kuća, Zagreb, Hrvatska

Nada Golubović i Minja Damnjanović - Udružene žene, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

Nataša Dimitrovska i Savka Todorovska - Nacionalni savet za rodnu ravnopravnost, Skoplje, Makedonija

Finalnu verziju indikatora su uredile **Tanja Ignjatović i Jasmina Kuka**.

Autorke duguju veliku zahvalnost za sugestije i podršku u finalizovanju indikatora **Aleksandri Vesić**.

Publikacija je izrađena uz finansijsku podršku Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Autonomnog ženskog centra i ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije.

■ Uvodne napomene

Pokušaj da se složeni sadržaj *Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici* (dalje: Konvencija) pretvori u „set indikatora“ koji bi omogućili praćenje primene ovog međunarodnog ugovora, nailazio je na čitav niz dilema i poteškoća. Dva glavna izvora informacija i tumačenja članova i standarda Konvencije, korišćena za kreiranje indikatora, bili su: Obrazloženja uz Konvenciju, dokument Komiteta ministara¹, kao i metodologija za analizu usklađenosti zakonodavnih i strateških dokumenata sa standardima Konvencije, izrađena u okviru ovog projekta². Postavljeni su indikatori za **51 član** Konvencije, usaglašeno sa izabranim članovima za analizu u okviru Osnovnih studija o usklađenosti zakonskog i strateškog okvira sa standardima Konvencije, koje su već sačinjene u 5 država u kojima deluju autorke, što će olakšati buduće prikupljanje podataka u vezi sa postavljenim indikatorima.

Pominjane dileme i teškoće odnosile su se na:

- mogućnost da se uspostavi lista indikatora za Konvenciju u celini, ili da se za svaki pojedinačni član Konvencije postave specifični indikatori – opredelile smo se za drugu navedenu mogućnost;
- složenost i sveobuhvatnost odredbi i standarda sadržanih u članovima Konvencije i njihovo međusobno prožimanje onemogućavalo je definisanje jednostavnih i lako merljivih indikatora;
- istovremeno svest o nepostojanju odgovarajućih evidencija i javno dostupnih podataka za mnoge od navedenih indikatora stavljala nas je pred dilemu da odustanemo od njihovog uključivanja u finalnu verziju – opredelile smo se da zadržimo indikatore za koje neće biti moguće lako, ili ikakvo prikupljanje podataka, zato što upravo ta činjenica upućuje na nužne promene u evidencijama, statistikama i izvorima podataka u ovoj oblasti;
- činjenica da bi standardi i odredbe sadržani u svakom članu Konvenciji trebalo da imaju uticaj na veliki broj dokumenata različitog nivoa opštosti i obaveznosti stvorila je dilemu u odnosu na njihov „obuhvat“ – opredelile smo se za formulaciju „relevantni zakoni/podzakonski akti/strategije i politike“, ostavljajući onima koji primenjuju ove indikatore da definišu/izaberu „relevantne“;
- istovremeno, činjenica da neka od „relevantnih dokumenata“ postoje i/ili se reflektuju na postupke i aktivnosti na različitim nivoima vlasti, odnosno uprave - državnom, regionalnom i lokalnom, što usložnjava, a nekada i onemogućava prikupljanje svih raspoloživih podataka, uticala je na opredeljenje da se izbegne dosledna upotreba formulacija koja uključuje sve nivoe vlasti/uprave – to istovremeno ne znači da se odgovarajući indikatori ne mogu primenjivati na regionalnom ili lokalnom nivou, ako za to postoji interesovanje ili resursi;
- nastojale smo da postignemo balans između indikatora koji se odnose na zakone i politike i onih koji se odnose na njihovu primenu;
- svesne smo da indikatori koji uključuju broj i procenat ne nose (uvek i) informacije o relevantnosti, efektivnosti i efikasnosti, ali smatramo da mogu da posluže kao prvi, najopštiji pokazatelj o stanju u ovoj oblasti;
- konačno, spisak ponuđenih indikatora niti je konačan, niti nepromenljiv – njihova primena će ukazati u kom pravcu ih treba menjati i razvijati, a od kojih treba odustati.

¹ Savet Evrope: Konvencija o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici – Obrazloženje, Dokument Komiteta ministara, 7. april 2011.

² M. Lukić: Metodologija za analizu usklađenosti zakonodavnih i strateških dokumenata sa standardima Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, Beograd, 2013.

Lista ovde ponuđenih indikatora ne predstavlja obavezu za ženske organizacije koje realizuju projekat “Udruženim naporima – ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja” da prikupe podatke za sve indikatore, već pomoć u praćenju primene Konvencije, njenih pojedinih oblasti ili pojedinačnih članova, od interesa za svaku od organizacija. Stoga je ova lista potencijalni „alat“, a dobijeni podaci mogu postati „sredstvo“ za buduća zagovaranja promena u ovoj oblasti.

POGLAVLJE I

CILJEVI, DEFINICIJE, PRINCIP JEDNAKOSTI I NEDISKRIMINACIJE, OPŠTE OBAVEZE

■ Indikatori za član 3 – Definicije

1. Step en ugrađenosti definicije „nasilje nad ženama“, usklađene sa definicijom u Konvenciji, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Step en ugrađenosti definicije „nasilje u porodici“, usklađene sa definicijom u Konvenciji, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije/politike.
3. Step en ugrađenosti definicije „rod“, usklađene sa definicijom u Konvenciji, u relevantnim zakonima/podzakonskim aktima/strategijama i politikama.
4. Step en ugrađenosti definicije „rodno zasnovano nasilje“, usklađene sa definicijom u Konvenciji, u relevantnim zakonima/podzakonskim aktima/strategijama/politikama.
5. Step en ugrađenosti definicije „žrtva“, usklađene sa definicijom u Konvenciji, u relevantnim zakonima/podzakonskim aktima/strategijama/politikama.
6. Step en usklađenosti definicije „žena“ sa definicijom u Konvenciji, u relevantnim zakonima/podzakonskim aktima/strategijama/politikama.

■ Indikatori za član 5 – Obaveze države i dužna pažnja

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje delovanje u skladu sa standardom dužne pažnje, u cilju sprečavanja, istrage, kažnjavanja i obezbeđivanja naknade, za sva dela nasilja obuhvaćena ovom Konvencijom, u relevantne zakone/ podzakonska akta/strategije/ politike.
2. Procenat procesuiranih pritužbi na rad predstavnika/-ca relevantnih službi (policija, pravosuđe, socijalna zaštita, zdravstvena zaštita, obrazovanje) u odnosu na ukupan broj pritužbi koje je primio nadležni organ, za sva dela koje obuhvata ova Konvencija, na godišnjem nivou.
3. Broj sankcionisanih pojedinaca – državnih zvaničnika iz relevantnih službi (policija, pravosuđe, socijalna zaštita, zdravstvena zaštita, obrazovanje), za kršenje standarda dužne pažnje, u odnosu na ukupni broj primljenih pritužbi, za sva dela koja obuhvata ova Konvencija, na godišnjem nivou.

POGLAVLJE II

INTEGRISANJE POLITIKA I PRIKUPLJANJE PODATAKA

■ Indikatori za član 7 – Sveobuhvatne i koordinisane politike

1. Procenat pravno obavezujućih u odnosu na usmeravajuća (instruktivna) dokumenta koja definišu uloge i odgovornosti svakog od relevantnih aktera i njihovu međusobnu saradnju, za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom.
2. Stepenn ugrađenosti mera/odredbi koje kao prioritet stavljaju prava i potrebe žrtve u dokumenta koja definišu uloge i odgovornosti svakog od relevantnih aktera i njihovu međusobnu saradnju, za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom.
3. Stepenn ugrađenosti preporuka/predloga podnetih od strane ženskih nevladinih organizacija u finalnu verziju relevantnih politika za zaštitu žena žrtava svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom.

■ Indikatori za član 8 – Finansijska sredstva

1. Procenat izdvajanja iz godišnjeg budžeta namenjen programima za sprečavanje i suzbijanje svih oblika nasilja prema ženama, u odnosu na ukupna programska sredstva u sledećim sektorima: a) zdravstvo, b) obrazovanje, c) stanovanje, d) mladi, e) istraživanje i razvoj.
2. Procenat izdvajanja sredstava iz godišnjeg budžeta dodeljenih relevantnim ženskim nevladinim organizacijama, u odnosu na ukupna sredstva namenjena sprečavanju i suzbijanju svih oblika nasilja prema ženama.

■ Indikatori za član 9 – Nevladine organizacije i civilno društvo

1. Procenat predstavnica ženskih nevladinih organizacija koje aktivno učestvuju u radnim grupama za izradu relevantnih politika protiv svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, u odnosu na broj članova/-ca radnih grupa iz drugih sektora.
2. Procenat ženskih nevladinih organizacija, nezavisnih pružalaca usluga ženama koje su preživele nasilje, koje su finansirane iz budžeta, u odnosu na ukupan broj ovih organizacija, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 10 – Koordinaciono telo

1. Broj državnih koordinacionih tela sa mandatom da prikupljaju podatke, koordinišu, sprovode, prate i procenjuju sprovođenje politika i mera za sprečavanje i suzbijanje svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom.
2. Procenat ekspertkinja iz relevantnih ženskih nevladinih organizacija u odnosu na broj članova/-ica u Koordinacionim telima.

3. Broj javno dostupnih izveštaja³ o aktivnostima iz mandata zvaničnih državnih koordinacionih tela, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 11 – Prikupljanje podataka i istraživanje

1. Statistički administrativni i pravosudni podaci o svim oblicima nasilja obuhvaćenim ovom Konvencijom, obavezno razvrstani u odnosu na pol, starost, invaliditet osobe, relaciju između žrtve i učinioca, geografsku lokaciju, i druga svojstva, dostupni javnosti, najmanje jednom godišnje.
2. Broj relevantnih istraživanja, fokusiranih na različite oblike nasilja prema ženama obuhvaćene ovom Konvencijom, koje sprovode: a) državne službe, b) civilno društvo, na godišnjem nivou.

---

³ „Javno dostupni izveštaji“ ili „podaci dostupni javnosti“ su oni koji se mogu naći na internet stranama relevantnih tela, bez posebnog obraćanja tim telima (na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja) i bez naknadnih troškova za obradu i/ili dostavljanje izveštaja, odnosno podataka.

■ Indikatori za član 15 – Obuka profesionalaca

1. Broj obučениh profesionalaca/-ki koji/-e rade sa žrtvama i učiniocima svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou, u sledećim oblastima⁴:
  - sprečavanje i otkrivanje nasilja;
  - rodna ravnopravnost;
  - potrebe i prava žrtava nasilja;
  - sprečavanje sekundarne viktimizacije;
  - odgovarajuće i delotvorno reagovanje relevantnih organa/sluzbi;
  - značaj koordinisane saradnje između organa, službi i organizacija.
2. Procenat obuka za profesionalce/-ke koji/-e rade sa žrtvama ili učiniocima svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, koje su podržane od strane države, u odnosu na ukupni broj obuka koje su kreirale i realizovale ženske nevladine organizacije, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 16 – Programi preventivne intervencije i programi za rad sa učiniocima nasilja

1. Broj programa na državnom nivou koji imaju za cilj da učinioci nasilja u porodici savladaju i usvoje nenasilno ponašanje u međuljudskim odnosima, u pogledu sprečavanja daljeg nasilja i promene obrazaca nasilnog ponašanja, koji su organizovani i sprovedeni u bliskoj saradnji sa specijalizovanim službama za podršku žrtvama, na godišnjem nivou.
2. Procenat učinilaca nasilja u porodici koji su pohađali programe za usvajanje nenasilnog ponašanja u međuljudskim odnosima, u odnosu na ukupan broj učinilaca nasilja u porodici, na godišnjem nivou.
3. Procenat osuđenih⁵ učinilaca seksualnog nasilja i silovanja koji su pohađali programe za rad sa učiniocima nasilja u cilju sprečavanja ponavljanja krivičnog dela, u odnosu na ukupni broj osuđenih učinilaca za ova dela, na godišnjem nivou.
4. Procenat polaznika programa za učinioce nasilja u porodici koji su ponovili krivično delo u periodu praćenja od 1, 3 i 10 godina, u odnosu na ukupni broj polaznika ovih programa.

⁴ Imenovane su oblasti koje su navedene u Obrazloženjima Konvencije, uz ovaj član.

⁵ Stav je članica ženskih organizacija koje su učestvovalе u formulisanju indikatora da programi za rad sa učiniocima seksualnog nasilja i silovanja koji se eventualno primenjuju u cilju sprečavanja njihovog ponavljanja, **nikako ne bi smeli da budu alternativa krivičnoj sankciji**, odnosno da ih treba primenjivati samo uz odgovarajuću zatvorsku kaznu.

■ Indikatori za član 18 – Opšte obaveze

1. Broj istraživanja o delotvornosti saradnje između relevantnih javnih institucija (policija, javno tužilaštvo, pravosuđe, socijalne i zdravstvene ustanove), regionalnih i lokalnih vlasti i relevantnih nevladinih organizacija, u cilju zaštite i podrške žrtvama, za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou, koje je sprovela: a) država i b) nevladine organizacije.
2. Procenat slučajeva u kojima je obavljena sveobuhvatna procena potreba, okolnosti i bezbednosnih rizika⁶, uključujući i rizik od sekundarne viktimizacije, u odnosu na ukupni broj prijavljenih slučajeva, za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
3. Procenat slučajeva iz osetljivih grupa, razvrstanih po svojstvima žrtve (žene sa invaliditetom, pripadnice nacionalne manjine, starije od 65 godina, seoske žene, korisnice novčane socijalne pomoći i druga) koje su dobile besplatne opšte i specijalizovane usluge, u odnosu na ukupni broj ovih slučajeva, razvrstano za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
4. Procenat slučajeva u kojima su žrtve dobile besplatne opšte i specijalizovane usluge, a nisu htele da podnesu tužbe ili su odbile da svedoče protiv učinioca, u odnosu na ukupni broj ovih slučajeva, razvrstano za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 19 – Informisanje

1. Broj zakonodavnih i institucionalnih mehanizama koji obezbeđuju odgovarajuće i blagovremeno informisanje žrtava svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom o dostupnim uslugama podrške i pravnim merama.
2. Broj i vrsta informativnog materijala o dostupnim uslugama za žrtve svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, pripremljenog od strane nadležnih državnih i regionalnih organa vlasti, na godišnjem nivou.
3. Procenat informativnog materijala pripremljenog na jezicima manjina, prilagođenog osobama sa senzornim invaliditetom, migrantima i azilantima, u odnosu na informativni materijala o dostupnim uslugama za žrtve svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, pripremljen od strane nadležnih državnih i regionalnih organa vlasti, na godišnjem nivou.

---

⁶ Indikatori za procenu rizika od smrtnosti, ozbiljnosti situacije i rizika od ponavljanja nasilja uključeni su uz član 51.

■ Indikatori za član 20 – Opšte usluge podrške

1. Stepen ugrađenosti zakonodavnih i mera socijalne i zdravstvene zaštite koje regulišu pružanje odgovarajućih usluga podrške žrtvama (psihološko i pravno savetovanje, finansijska pomoć, smeštaj, obuka, pomoć prilikom zapošljavanja, zdravstvena i socijalna zaštita), radi oporavka od svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Vrsta i broj postojećih usluga opšte podrške (psihološko i pravno savetovanje, finansijska pomoć, smeštaj, obuka, pomoć prilikom zapošljavanja, zdravstvena i socijalna zaštita) žrtvama radi oporavka od svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou, razvrstano prema: a) regionu/gradu i b) vrsti pružaoca usluge⁷.

■ Indikatori za član 21 – Pomoć kod pojedinačnih/kolektivnih žalbi

1. Broj individualnih/kolektivnih žalbi i broj relevantnih institucija koje pružaju besplatnu pravnu pomoć ženama žrtvama nasilja koje žele da podnesu ove žalbe, na godišnjem nivou, razvrstano prema: a) regionu/gradu i b) pružaocu usluge.
2. Procenat žena žrtava nasilja koje su dobile besplatnu pravnu pomoć u odnosu na ukupan broj osoba koje su dobile ovu vrstu pomoći, na godišnjem nivou, razvrstano prema: a) regionu/gradu i b) vrsti pružaoca usluge.

■ Indikatori za član 22 – Specijalizovane usluge podrške

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi koje definišu pružanje neposrednih kratkoročnih i dugoročnih specijalizovanih usluga podrške⁸ žrtvama obuhvaćenih ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.

■ Indikatori za član 23 – Sigurne kuće

1. Stepen usklađenosti politika i standarda rada pružalaca ove specijalizovane usluge podrške žrtvama nasilja sa standardima postavljenim u Konvenciji.
2. Broj i geografska raspoređenost specijalizovanih, lako dostupnih i bezbednih sigurnih kuća za žene žrtve nasilja i njihovu decu, razvrstano prema: a) regionu i b) vrsti pružaoca usluge (broj mesta/kreveta u odnosu na broj stanovnika⁹).
3. Procenat žrtava nasilja i njihove dece u sigurnim kućama, u odnosu na identifikovanu potrebu za smeštajem u sigurnim kućama, razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

⁷ Razvrstavanje prema „vrsti pružaoca usluge“ se odnosi na razvrstavanje pružalaca iz javnog, nevladinog/civilnog i privatnog sektora.

⁸ U obrazloženjima uz ovaj član Konvencije navodi se da „specijalizovane usluge podrške“ podrazumevaju „optimalnu podršku i pomoć prilagođenu specifičnim potrebama žrtve“ i uključuju „sve tipove nasilja“ i „sve grupe žena, uključujući i one do kojih je teško doći“, a obuhvataju „skloništa, odnosno siguran smeštaj, direktnu lekarsku pomoć, prikupljanje forenzičkih medicinskih dokaza u slučajevima silovanja i seksualnog zlostavljanja, kratkoročno i dugoročno psihološko savetovanje, negu u slučaju traume, pravno savetovanje, zastupanje i terenske aktivnosti, SOS telefone koji upućuju žrtve da se obrate pravom tipu službe, kao i specifične usluge za decu žrtve nasilja“, i da „veliki deo obezbeđuju ženske organizacije i službe podrške“ (par. 132).

⁹ Preporučeni broj za nasilje prema ženama u porodičnom kontekstu je jedno mesto/krevet u odnosu na 10.000 stanovnika, geografski dobro raspoređeno (EG-TFV (2008)6), ali broj mesta treba da zavisi od stvarnih potreba u odnosu na različite vrste nasilja (par. 135).

4. Procenat izdvajanja iz godišnjeg budžeta namenjen nesmetanom funkcionisanju sigurnih kuća i smeštaju za žrtve, naročito žene i njihovu decu, u odnosu na ukupni budžet za usluge u ovoj oblasti, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 24 – SOS telefoni

1. Stepenn usklađenosti politika i standarda rada pružalaca ove specijalizovane usluge podrške žrtvama nasilja sa standardima postavljenim u Konvenciji.
2. Broj (24/7) SOS telefonskih linija na državnom/regionalnom/lokalnom nivou¹⁰ koje pružaju poverljivo i anonimno savetovanje za žrtve svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, i broj korisnica ove usluge, na godišnjem nivou.
3. Procenat poziva upućen SOS telefonskim linijama, razvrstan u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
4. Procenat izdvajanja iz budžeta namenjen funkcionisanju (24/7) SOS telefonskih linija koje pružaju besplatne savete pozivaocima/-teljkama u vezi sa svim oblicima nasilja, u odnosu na ukupni budžet za usluge u ovoj oblasti, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 25 – Podrška za žrtve seksualnog nasilja

1. Stepenn usklađenosti politika i standarda rada pružalaca ove specijalizovane usluge podrške žrtvama nasilja sa standardima postavljenim u Konvenciji.
2. Broj i regionalna rasprostranjenost kriznih centara za slučajeve silovanja ili centara za žrtve seksualnog nasilja (broj centara u odnosu na broj stanovnika¹¹).
3. Broj žrtava silovanja ili seksualnog nasilja kojima je pružena specijalizovana usluga u kriznom centru ili centru za žrtve seksualnog nasilja, u odnosu na ukupan broj prijavljenih slučajeva tog nasilja, regionalno raspoređeno, na godišnjem nivou.
4. Procenat izdvajanja iz državnog, regionalnog i lokalnog budžeta na godišnjem nivou namenjen nesmetanom funkcionisanju kriznih centara za slučajeve silovanja ili centara za žrtve seksualnog nasilja.

■ Indikatori za član 26 – Zaštita i podrška za decu svedoke

1. Stepenn usklađenosti politika i standarda rada pružalaca ove specijalizovane usluge podrške sa standardima postavljenim u Konvenciji.
2. Procenat dece svedoka svih oblika nasilja koja su koristila usluge podrške (uključujući psihološko savetovanje) u odnosu na ukupan broj identifikovane dece svedoka svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
3. Procenat sudskih postupaka (krivičnih, prekršajnih i/ili za mere zaštite) u kojima je učinilac oglasen krivim ili su mu izrečene mere zaštite i u odnosu na maloletnu decu svedoke nasilja, u odnosu na ukupan broj sudskih postupaka u kojima su učinilac i/ili žrtva imali maloletnu decu, na godišnjem nivou.

¹⁰ Preporučuje se uspostavljanje besplatnih SOS telefonskih linija širom države dostupnih 24 časa, svih 7 dana, odnosno bar jedne linije na državnom nivou, koji obuhvataju sve oblike nasilja prema ženama i obebeđuju podršku u kriznim situacijama na svim relevantnim jezicima (EG-TFV (2008)6) (par. 136).

¹¹ Preporučuje se da jedan centar treba da postoji na 200.000 stanovnika i da je geografski tako raspoređen da je pristupačan žrtvama iz seoskih oblasti podjednako kao i žrtvama iz grada (EG-TFV (2008)6) (par. 142).

■ Indikatori za član 27 – Prijavljanje

1. Procenat prijava svih oblika nasilja koje obuhvata ova Konvencija od strane svedoka ili osoba koje imaju opravdane razloge da sumnjaju da je nasilje počinjeno, u odnosu na ukupni broj svih oblika prijavljenog nasilja, na godišnjem nivou.
2. Broj kampanja i/ili inicijativa namenjenih podizanju nivoa svesti o značaju prijavljivanja svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, koje na godišnjem nivou sprovode: a) država, b) nevladine organizacije.
3. Procenat službi za pomoć i podršku svedocima krivičnih dela u odnosu na broj sudova i tužilaštava u državi.

■ Indikatori za član 28 – Prijavljanje (od strane) stručnjaka

1. Stepen ugrađenosti međunarodno priznatih i odgovarajućih pravila i standarda u relevantne domaće zakone/podzakonska akta/profesionalne kodekse o obavezi profesionalaca/-ki (medicinski stručnjaci/-kinje, terapeuti/-kinje, sveštenici, policija, socijalne službe) da prijave nasilje ili sumnju na nasilje nadležnim službama.
2. Procenat prijava svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom koje su učinili profesionalci/-ke u okviru svojih institucija ili samostalno, u odnosu na ukupni broj prijava nasilja registrovanih na godišnjem nivou¹².
3. Stepensaglašenosti poverljivih baza podataka o žrtvama i svedocima/-kinjama nasilja sa međunarodno priznatim standardima/pravilima koji se odnose na prijavljivanje svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom.

---

¹² Ukoliko se ovaj podatak službeno vodi, moguće je postaviti i specifičniji indikator: Procenat prijava koje su podnete uz saglasnost žrtve, odnosno prijava podnetih bez saglasnosti žrtve, u odnosu na ukupni broj prijava koje su učinili profesionalci/-ke u okviru svojih institucija ili samostalno, za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom.

MATERIJALNO KRIVIČNO PRAVO

■ Indikatori za član 29 – Građanske parnice i pravni lekovi

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi na osnovu kojih se žrtvama obezbeđuju odgovarajuća pravna sredstva u parničnom postupku protiv učinilaca svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Step en ugrađenosti mera/odredbi na osnovu kojih se žrtvama obezbeđuju, u skladu sa opštim principima međunarodnog prava, odgovarajuća pravna sredstva u parničnom postupku protiv državnih organa koji nisu ispunili svoju dužnost u preduzimanju neophodnih preventivnih i zaštitnih mera u okviru svojih ovlašćenja, za sve oblike nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat žrtava nasilja koje su iskoristile odgovarajuća pravna sredstva u parničnom postupku protiv učinilaca nasilja u odnosu na broj registrovanih žrtava svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
4. Procenat žrtava nasilja koje su iskoristile odgovarajuća pravna sredstva u parničnom postupku protiv državnih organa koji nisu ispunili svoje obaveze u preduzimanju neophodnih preventivnih i zaštitnih mera u okviru svojih ovlašćenja, u odnosu na ukupni broj registrovanih propusta, za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 30 – Naknada

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi na osnovu kojih se žrtvama obezbeđuje pravo na potraživanje naknade štete (materijalne i nematerijalne) od učinilaca za sva krivična dela nasilja obuhvaćena ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Step en ugrađenosti mera/odredbi na osnovu kojih se obezbeđuje dodeljivanje adekvatne državne naknade štete žrtvama koje su zadobile ozbiljne telesne povrede ili kojima je narušeno zdravlje do te mere da step en povreda nije pokriven iz drugih izvora (učinilac, osiguranje, odnosno državno zdravstveno i socijalno davanje), u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat žrtava nasilja kojima je pravnosnažnom/konačnom sudskom odlukom dato pravo na naknadu štete od strane učinilaca (u krivičnom ili parničnom postupku), u odnosu na ukupan broj žrtava ovih krivičnih dela i broj žrtava koje su u sudskom postupku tražile to pravo, na godišnjem nivou.
4. Procenat žrtava nasilja koje su pokrenule postupak za prinudno izvršenje sudske odluke o naknadi štete od učinioca ili su ostvarile supsidijarno pravo na naknadu štete od države, u odnosu na ukupan broj žrtava koje su ostvarile to pravo u sudskom postupku, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 31 – Starateljstvo, pravo na posetu i bezbednost

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se prilikom donošenja odluka o starateljstvu i pravu na posetu dece uzmu u obzir slučajevi nasilja obuhvaćeni ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da ostvarivanje svakog prava na posetu, odnosno starateljstvo ne ugrožava prava i bezbednost žrtava ili dece, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat postupaka u kojima je učiniocu nasilja sudskom odlukom (privremenom ili konačnom) određen model viđanja sa detetom u kontrolisanim uslovima/pod nadzorom stručnih radnika, i procenat sudskih odluka u kojima je učinilac nasilja lišen prava na kontakt sa detetom, u odnosu na ukupan broj sudskih postupaka u kojima se odlučuje o pravima na viđanje sa detetom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 32 – Građanske posledice prinudnih brakova

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi u relevantne zakone kojima se obezbeđuje da se brakovi koji su zaključeni pod prinudom mogu poništiti iz razloga ništavnosti ili rušljivosti, bez neopravdanog finansijskog ili administrativnog opterećenja žrtve, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike na državnom, regionalnom i lokalnom nivou.
2. Procenat prinudnih brakova koji su poništeni ili razvedeni zbog prinude, u kojima žrtva nije platila ili je platila minimalnu sudsku taksu, u odnosu na ukupni broj poništenih ili razvedenih brakova zbog prinude, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 33 – Psihičko nasilje¹³

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje dela/akata psihičkog nasilja, usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava samo psihičkog nasilja prema ženama podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu učinioca i srodstvu, na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava samo psihičkog nasilja prema ženama koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupan broj podnetih prijava samo psihičkog nasilja relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka samo za psihičko nasilje prema ženama u odnosu na ukupni broj ovih prijava, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda samo za psihičko nasilje prema ženama u odnosu na ukupni broj ovih prijava, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora samo za psihičko nasilje prema ženama u odnosu na ukupan broj ovih prijava¹⁴ (odnosno okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

¹³ Indikatori o podacima razvrstanim prema specifičnim svosjtvima i odnosu između žrtve i učinioca, kao i indikatori o obavljenim istraživanjima na terenu za sve oblike nasilja u članovima 33 - 40 obuhvaćeni su u članu 11; Indikatori o broju poziva upućenih SOS telefonskih linija za sve oblike nasilja u članovima 33 – 40 obuhvaćeni su članom 24.

¹⁴ Zbog dužine trajanja krivičnih postupaka, prijave i osude za nasilje u jednoj godini obično ne korespondiraju, zbog čega je ponuđena alternativna mera – **okončani sudski postupci**. Ovaj komentar važi za sve članove od 33 – 40.

7. Procenat krivičnih i/ili prekršajnih prijava/optužnica pokrenutih od strane policije ili javnog tužilaštva protiv žene i muškarca kao učinilaca nasilja u porodici, u poređenju sa ukupnim brojem prijava/optužnica za nasilje u porodici, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 34 – Proganjanje

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje proganjanja usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava proganjanja žena podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu i odnosu sa učiniocem, na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava proganjanja žena koje primi javno tužilaštvo u odnosu na ukupni broj prijava proganjanja podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za proganjanje žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda za proganjanje žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za proganjanje žena u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 35 – Fizičko nasilje

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje fizičkog nasilja usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava fizičkog nasilja prema ženama podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu i odnosu sa učiniocem, na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava fizičkog nasilja prema ženama koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za fizičko nasilje prema ženama u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda za fizičko nasilje prema ženama u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za fizičko nasilje prema ženama u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 36 – Seksualno nasilje, uključujući silovanje

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje svih dela seksualnog nasilja i silovanja usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava seksualnog nasilja, uključujući silovanje žena podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu i odnosu sa učiniocem, na godišnjem nivou.

3. Procenat prijava seksualnog nasilja, uključujući silovanje žena koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za dela seksualnog nasilja, uključujući silovanje žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda za dela seksualnog nasilja, uključujući silovanje žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za dela seksualnog nasilja, uključujući silovanje žena u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 37 – Prinudni brak

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje prinudnog braka usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava dela prinudnog braka podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu i odnosu sa učiniocem, na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava dela prinudnog braka koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za dela prinudnog braka u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda za dela prinudnog braka u odnosu na ukupan broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za dela prinudnog braka u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 38 – Genitalno sakaćenje žena

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje genitalnog sakaćenja žena usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava dela genitalnog sakaćenja žena podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu i odnosu sa učiniocem, na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava dela genitalnog sakaćenja žena koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za dela genitalnog sakaćenja žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda za dela genitalnog sakaćenja žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za dela genitalnog sakaćenja žena u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 39 – Prinudni abortus i prinudna sterilizacija

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje prinudnog abortusa i prinudne sterilizacije usklađeno sa definicijama iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava dela prinudnog abortusa i prinudne sterilizacije podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava dela prinudnog abortusa i prinudne sterilizacije koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za dela prinudnog abortusa i prinudne sterilizacije u odnosu na ukupni broj ovih prijava, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih sudskih presuda za dela prinudnog abortusa i prinudne sterilizacije u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za dela prinudnog abortusa i prinudne sterilizacije u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 40 – Seksualno uznemiravanje

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje kažnjavanje seksualnog uznemiravanja usklađeno sa definicijom iz Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj prijava seksualnog uznemiravanja žena podnetih policiji i drugim organima/službama (socijalne službe, javno tužilaštvo, zdravstvene ustanove, relevantne nevladine organizacije), razvrstanih prema polu i odnosu sa učiniocem, na godišnjem nivou.
3. Procenat prijava seksualnog uznemiravanja žena koje primi javno tužilaštvo, u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
4. Procenat pokrenutih krivičnih/prekršajnih postupaka za seksualno uznemiravanje žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
5. Procenat pravosnažnih/konačnih sudskih presuda za seksualno uznemiravanje žena u odnosu na ukupni broj ovih prijava podnetih relevantnim službama, na godišnjem nivou.
6. Procenat izrečenih efektivnih kazni zatvora za seksualno uznemiravanje žena u odnosu na ukupan broj ovih prijava (okončanih sudskih postupaka), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 41 – Pomaganje odnosno podstrekivanje i pokušaj

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se kao krivično delo definiše svako namerno pomaganje, odnosno podstrekivanje izvršenja krivičnih dela utvrđenih u članovima 34, 35, 36, 37, 38. tačka a) i 39 ove Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Procenat osuda za namerno pomaganje, odnosno podstrekivanje izvršenja krivičnih dela utvrđenih u članovima 34, 35, 36, 37, 38. tačka a) i 39 ove Konvencije u odnosu na: a) ukupni broj prijava za namerno pomaganje, odnosno podstrekivanje izvršenja svakog od navedenih krivičnih dela, i b) ukupni broj osuda za svako od ovih dela, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 42 – Neprihvatljiva opravdanja za krivična dela, uključujući krivična dela učinjena u ime takozvane „časti“

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se u krivičnim postupcima, pokrenutim na osnovu svakog dela nasilja obuhvaćenog Konvencijom, kultura, običaji, religija, tradicija ili takozvana „čast“ ne smatraju opravdanjem za takva dela, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se ni jednom licu, koje nagovara dete da učini bilo koje delo iz stava 1 ovog člana, ne sme umanjiti krivična odgovornost za učinjena dela, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat sudskih odluka u kojima učinilac nije optužen, ili je oslobođen ili je neka od gore navedenih okolnosti uzeta kao olakšavajuća prilikom određivanja sankcije, u odnosu na ukupni broj odluka u kojima se učinilac u svojoj odbrani pozivao na ove okolnosti, razvrstano po svim oblicima nasilja koje obuhvata ova Konvencija, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 43 – Važenje krivičnih dela

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se kvalifikacije dela ustanovljenog u skladu sa ovom Konvencijom primenjuju bez obzira na prirodu odnosa između žrtve i učinioaca, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.

■ Indikatori za član 44 – Nadležnost

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje nadležnost nad svakim od krivičnih dela opisanih u svih 7 tačaka u članu 44.

■ Indikatori za član 45 – Sankcije i mere

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da krivična dela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom budu kažnjiva sankcijama koje su delotvorne, srazmerne i koje odvrćaju od vršenja krivičnih dela, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Odnos između zakonom propisanih i broja izrečenih sankcija od strane suda/tužilaštva za svako delo obuhvaćeno ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
3. Broj mera/odredbi kojima se propisuje praćenje, odnosno nadzor osuđenih lica, a koje su ugrađene u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.

■ Indikatori za član 46 – Otežavajuće okolnosti

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se okolnosti opisane u članu 46 uzmu u obzir kao otežavajuće okolnosti prilikom određivanja kazne za krivična dela utvrđena na osnovu ove Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.

2. Procenat sudskih odluka u kojima je neka od okolnosti opisanih u članu 46 uzeta kao otežavajuća prilikom određivanja krivične odnosno prekršajne sankcije, u odnosu na ukupni broj sudskih odluka, razvrstano po svim oblicima nasilja koje obuhvata ova Konvencija, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 47 – Presude druge strane ugovornice

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi koje omogućavaju da se prilikom odmeravanja kazne uzmu u obzir pravosnažne/konačne presude druge strane ugovornice za krivična dela utvrđena na osnovu ove Konvencije.
2. Procenat sudskih odluka u kojima je prilikom određivanja krivične odnosno prekršajne sankcije uzeta u obzir pravosnažna/konačna presuda druge strane ugovornice izrečena za krivično delo predviđeno ovom Konvencijom, u odnosu na ukupni broj sudskih odluka za sva dela nasilja, i u odnosu na broj učinilaca u odnosu na koje su bile izrečene pravosnažne/konačne presude druge strane ugovornice, razvrstano po svim oblicima nasilja koje obuhvata ova Konvencija, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 48 – Zabran a procesa obaveznog alternativnog razrešenja sporova, odnosno određivanja kazne

1. Step en ugrađenosti mera/odredbi kojima se zabranjuje obavezno alternativno rešavanje sporova, uključujući medijaciju i pomirenje, u odnosu na sve oblike nasilja, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Procenat alternativno razrešenih krivičnih/prekršajnih postupaka razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom i u odnosu na vrstu alternativnog razrešenja, u odnosu na ukupni broj prijava za ova dela, na godišnjem nivou.
3. Procenat izrečenih alternativnih sankcija, razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom i u odnosu na vrstu alternativne sankcije, u odnosu na ukupni broj sankcija za ova dela, na godišnjem nivou.
4. Procenat sprovedenih postupaka mirenja/medijacije u parničnim sudskim postupcima za dela koja su obuhvaćena ovom konvencijom, razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom i u odnosu na organ pred kojim je sprovedeno mirenje ili medijacija, na godišnjem nivou.
5. Step en ugrađenosti mera/odredbi, kojima se određuje da se, ukoliko se odredi novčana kazna, uzima u obzir uticaj na materijalni položaj žrtve, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
6. Procenat izrečenih novčanih kazni, razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, u odnosu na ukupni broj sankcija za ova dela, na godišnjem nivou.

POGLAVLJE VI

ISTRAGA, SUDSKI POSTUPAK, PROCEDURALNO PRAVO I ZAŠTITNE MERE

■ Indikatori za član 49 – Opšte obaveze

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se, uzimajući u obzir prava žrtve tokom svih faza krivičnog postupka, istrage i sudski postupci za sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom sprovode bez neopravdanog odlaganja¹⁵, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se, u skladu sa osnovnim principima ljudskih prava i imajući u vidu razumevanje nasilja iz rodne perspektive, obezbeđuje efikasna¹⁶ istraga i sudsko gonjenje za krivična dela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike na državnom, regionalnom i lokalnom nivou.
3. Procenat blagovremeno i efikasno sprovedenih istraga u odnosu na ukupni broj istraga u vezi sa svim oblicima nasilja obuhvaćenim ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
4. Procenat blagovremeno i efikasno sprovedenih krivičnih postupaka u odnosu na ukupni broj krivičnih postupaka u vezi sa svim oblicima nasilja obuhvaćenim ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 50 – Neposredni odgovor, prevencija i zaštita

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da nadležni organi unutrašnjih poslova, nudeći adekvatnu i hitnu zaštitu žrtvama, odmah i na odgovarajući način reaguju na sve oblike nasilja obuhvaćene ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se nadležni organi unutrašnjih poslova odmah i na odgovarajući način uključe u prevenciju i zaštitu od svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, uključujući upotrebu preventivnih operativnih mera i prikupljanje dokaza, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Broj specijalno obučених policijskih službenika za rad sa žrtvama svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
4. Procenat prijavljenih slučajeva nasilja u kojima žrtva nije dobila odgovarajuću i brzu zaštitu od strane nadležnih organa unutrašnjih poslova u odnosu na ukupni broj prijavljenih slučajeva nasilja, na godišnjem nivou.

¹⁵ U Obrazloženjima uz Konvenciju nije precizno određeno šta podrazumeva sintagma „bez neopravdanog odlaganja“. Navedeno je da je važno „da se obezbede brze istrage i procesi“ i da je podjednako važno „poštovati prava žrtava tokom tih faza“, odnosno što više izbegavati „pogoršanje stanja žrtava tokom istrage i sudskih procesa i da im obezbede pomoć tokom krivičnih procesa“ (par. 255).

¹⁶ U Obrazloženjima uz Konvenciju „efikasna“ istraga i sudski postupak opisani su kao „utvrđivanje odgovarajućih činjenica, razgovori sa svim raspoloživim svedocima, kao i sprovođenje forenzičke istrage zasnovane na multidisciplinarnom pristupu, uz korišćenje najsavremenije kriminalističke istražne metodologije“ (par. 256).

■ Indikatori za član 51 – Procena rizika i upravljanje rizikom

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da svi relevantni organi sprovede procenu rizika od smrtnosti, ozbiljnosti situacije i rizika od ponavljanja nasilja u cilju upravljanja rizikom, i ukoliko je neophodno, obezbede koordiniranu zaštitu i podršku, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se procena opisana u stavu 1, član 51, na odgovarajući način uzme u obzir u svim fazama istrage i primene zaštitnih mera, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat slučajeva u kojima je izrađen plan upravljanja rizikom (odnosno plan zaštite u skladu sa procenjenim rizikom), razvrstano u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćeno ovom Konvencijom, u odnosu na ukupni broj prijavljenih slučajeva ovih dela, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 52 – Hitne mere zaštite

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se daje ovlašćenje nadležnim organima da u situacijama neposredne opasnosti odmah ili u roku od 24 časa izdaju nalog učiniocu nasilja u porodici da napusti mesto stanovanja žrtve ili ugroženog lica u dovoljnom vremenskom periodu, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se daje ovlašćenje nadležnim organima da u situacijama neposredne opasnosti odmah ili u roku od 24 časa zabrane učiniocu da pristupi boravištu, odnosno stupi u kontakt sa žrtvom ili ugroženim licem, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat slučajeva u kojima su nadležni organi izdali hitan nalog učiniocima nasilja u porodici da odmah napuste mesto stanovanja žrtve ili ugroženog lica na dovoljan vremenski period, u odnosu na ukupni broj prijave nasilja u porodici na godišnjem nivou.
4. Procenat slučajeva u kojima su nadležni organi vlasti po hitnom postupku zabranili učiniocu da pristupi boravištu, odnosno stupi u kontakt sa žrtvom ili ugroženim licem, u odnosu na ukupni broj prijave nasilja u porodici na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 53 – Mere zabrane prilaska, odnosno zaštite

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da odgovarajuće mere zabrane prilaska, odnosno mere zaštite budu dostupne žrtvama svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Procenat izrečenih mera zabrane prilaska, odnosno mere zaštite u odnosu na ukupan broj traženih odgovarajućih mera, razvrstano prema svim oblicima nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
3. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da kršenja mera zabrane prilaska, odnosno mera zaštite izrečenih u skladu sa stavom 1, član 53, bude predmet krivičnih ili drugih pravnih sankcija, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
4. Procenat izrečenih sankcija za kršenje mera zabrane prilaska, odnosno mera zaštite u odnosu na ukupan broj ovih mera, razvrstano prema svim oblicima nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 54 – Istrage i dokazi

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da, tokom svakog sudskog postupka, dokazi koji se odnose na seksualnu prošlost i ponašanje žrtve budu prihvaćeni samo ukoliko je to relevantno i neophodno, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Procenat sudskih odluka u kojima je navedeno da su kao relevantni i neophodni prihvaćeni dokazi koji se odnose na seksualnu prošlost i/ili ponašanje žrtve, u odnosu na ukupan broj sudskih odluka, razvrstano u odnosu na sva dela nasilja obuhvaćena ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 55 – Postupci ex parte i po službenoj dužnosti

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da istrage, odnosno sudski postupci za krivična dela utvrđena na osnovu članova 35, 36, 37, 38. i 39. ove Konvencije ne zavise u potpunosti od krivične prijave ili žalbe koju je podnela žrtva za krivično delo, koje je u potpunosti ili delimično učinjeno na njenoj teritoriji, i da se postupci mogu nastaviti čak i ako žrtva povuče svoju izjavu, odnosno prijavu, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da vladine institucije i nevladine organizacije, kao i savetnice u oblasti nasilja u porodici mogu da (u skladu sa uslovima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo) pružaju pomoć i/ili podršku žrtvama, na njihov zahtev, tokom istraga i sudskih postupaka u vezi sa krivičnim delima utvrđenim na osnovu ove Konvencije, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat postupaka koje je javni tužilac nastavio po službenoj dužnosti i nakon što je žrtva povukla svoju izjavu ili prijavu, u odnosu na ukupni broj pokrenutih postupaka, razvrstano po oblicima nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.
4. Procenat slučajeva u kojima su nevladine organizacije i savetnice u slučajevima nasilja u porodici pružile pomoć i/ili podršku žrtvama, na njihov zahtev, tokom istraga i sudskih postupaka, u odnosu na ukupni broj slučajeva, razvrstano po oblicima nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 56 – Mere zaštite

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje zaštita prava i interesa žrtava, uključujući njihove posebne potrebe kao svedokinja, u svim fazama istrage i sudskog postupka, kako je opisano u članu 56, stavu 1, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da se deci žrtvama i deci svedocima nasilja prema ženama i nasilja u porodici, kada je to potrebno, pruže posebne mere zaštite, uzimajući u obzir najbolji interes deteta, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat postupaka u kojima su primenjene mere definisane u tačkama d - i ovog člana u odnosu na ukupni broj postupaka, razvrstano prema oblicima nasilja koji su obuhvaćeni ovom Konvencijom, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 57 – Pravna pomoć

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se žrtvama svih oblika nasilja predviđenih ovom Konvencijom obezbeđuje pravna pomoć i besplatna pravna pomoć (pod uslovima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo), u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Broj kancelarija/organizacija koje pružaju besplatnu pravnu pomoć žrtvama svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, razvrstanih prema: a) regionu/gradu i b) vrsti pravne pomoći koja se pruža, c) tipu pružaoca (advokatura, javni sektor, organizacije civilnog društva).
3. Procenat relevantnih ženskih nevladinih organizacija koje od države dobijaju sredstva za pružanje besplatne pravne pomoći žrtvama svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, u odnosu na ukupni broj ženskih organizacija koje pružaju ovu vrstu pomoći, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 58 – Zastarelost

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da zastarevanje pokretanja bilo kog sudskog postupka za krivična dela uvrđena u skladu sa članovima 36, 37, 38. i 39. ove Konvencije, traje dovoljno dugo, da je srazmerno težini krivičnog dela koje je u pitanju, kao i da omogući dovoljno vremena za efikasno pokretanje postupka nakon što žrtva dostigne punoletstvo, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Procenat postupaka u kojima je nastupila zastarelost slučaja, u odnosu na ukupan broj podnetih prijava za krivična dela navedena u ovom članu Konvencije, razvrstano po navedenim oblicima nasilja, koje su podnete iste godine kao i prijave koje su zastarele.

■ Indikatori za član 59 – Boravišni status

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da žrtve, čiji boravišni status zavisi od supružnika, odnosno partnera, u slučaju prekida braka, odnosno veze i u smislu posebno teških okolnosti, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i uz propisivanje simbolične takse, po zahtevu dobiju nezavisnu dozvolu boravka bez obzira na dužinu trajanja braka, odnosno veze, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da žrtve mogu dobiti obustavu postupka proterivanja pokrenutog zbog boravišnog statusa koji zavisi od supružnika, odnosno partnera u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, kao i da mogu podneti zahtev za samostalnu boravišnu dozvolu, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se žrtvama obezbeđuje izdavanje boravišne dozvole sa mogućnošću produženja u skladu sa članom 59, stavom 3, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
4. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da žrtve prinudnih brakova dovedene u drugu zemlju u svrhu venčanja, koje su zbog toga izgubile boravišni status u zemlji u kojoj inače borave, mogu ponovo da ostvare taj status, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
5. Procenat žena čiji je postupak proterivanja obustavljen zbog njihovog statusa žrtve nasilja, u odnosu na ukupni broj ovih postupka, na godišnjem nivou.
6. Broj (ponovo) izdatih boravišnih dozvola ženama koje su to pravo ostvarile na osnovu toga što su žrtve nekog od oblika nasilja predviđenog ovom Konvencijom, u odnosu na ukupan broj izdatih boravišnih dozvola ženama (kojima je ovaj status istekao), na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 60 – Rodno zasnovani zahtevi za azil

1. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da rodno zasnovano nasilje prema ženama može biti prepoznato kao oblik proganjanja u skladu sa značenjem člana 1, A (2), Konvencije o statusu izbeglica iz 1951. godine, i da kao vid ozbiljnog ugrožavanja zahteva komplementarnu, odnosno subsidijarnu zaštitu, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje rodno osetljivo tumačenje po svakom osnovu Konvencije i odobrava izbeglički status podnosiocima zahteva za azil u slučajevima gde se utvrdi da postoji strah od proganjanja po jednom ili više tih osnova, u skladu sa primenljivim relevantnim instrumenima, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Stepen ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje razvoj rodno osetljivih procedura prijema i usluga podrške za lica koja traže azil, kao i rodno osetljivih uputstava i procedura za azil, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.

4. Broj rodno osetljivih uputstava i procedura za azil na državnom, regionalnom i lokalnom nivou.
5. Broj pružalaca usluga podrške za lica koja traže azil, razvrstan prema: a) regionu/gradu i b) vrsti pružaoca usluge (javni, privatni, civilni sektor).
6. Procenat žena kojima je odobren status azila zasnovan na činjenici da su žrtve rodno zasnovanog nasilja, u odnosu na broj žena koje su podnele zahtev za azil, na godišnjem nivou.

■ Indikatori za član 61 – Zabrana proterivanja, odnosno vraćanja (non-refoulement)

1. Stepem ugrađenosti mera/odredbi koje poštuju princip zabrane proterivanja, odnosno vraćanja u skladu sa postojećim obavezama prema međunarodnom pravu, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
2. Stepem ugrađenosti mera/odredbi kojima se obezbeđuje da žrtve nasilja prema ženama kojima je potrebna zaštita, bez obzira na njihov status ili boravište, neće biti vraćene ni pod kojim uslovima ni u jednu zemlju gde bi im život bio ugrožen, odnosno gde bi mogle biti izložene mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, u relevantne zakone/podzakonska akta/strategije i politike.
3. Procenat žena žrtava nasilja koje su vraćene u zemlje u kojima njihov život može biti ugrožen ili gde mogu biti izložene mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, u odnosu na ukupni broj vraćenih žena, na godišnjem nivou.

Evropska unija